

«Келісілді»
Қазақстан Республикасы
Білім және ғылым министрлігі
Мектепке дейінгі және орта білім
комитетінің төрағасы
М. Мелдебекова
«11» 01 2021 ж.

«Бекітемін»
Қазақстан Республикасы
Білім және ғылым министрлігі
«Ұлттық тестілеу-орталығы»
РМКК директоры
Д. Смагулов
«11» 01 2021 ж.

Тәжік тілінде оқытатын мектептер үшін геометрия
пәні бойынша мектеп бітірушілерді қорытынды аттестаттауға арналған
тест спецификациясы
(2021 жылдан бастап қолдану үшін)

Тест спецификациясы келесі құжаттардың негізінде әзірленген:

- Қазақстан Республикасы Укіметінің 2012 жылғы 23 тамыздағы №1080 қаулысымен бекітілген «Білім берудің барлық деңгейлерінің мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандарты»;
- ҚР БФМ 2018 жылғы 31 қазандығы №604 бұйрығымен бекітілген (ҚР БФМ 2020 жылғы 5 мамырдағы №182 бұйрығымен өзгертулер мен толықтырулар енгізілген) «Білім берудің барлық деңгейлерінің мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандарты»;
- ҚР БФМ 2013 жылғы 3 сәуірдегі №115 бұйрығымен бекітілген Негізгі орта білім деңгейінің жалпы білім беретін пәндері бойынша үлгілік оқу бағдарламалары (5-9 сынып);
- ҚР БФМ 2017 жылғы 27 шілдедегі №352 бұйрығымен бекітілген Жалпы орта білім беру деңгейінің 10-11 сыныптары үшін (орта білім беру деңгейінің жаңартылған мазмұндағы оқу бағдарламалары аясында) жалпы білім беретін пәндер бойынша үлгілік оқу бағдарламалары;
- ҚР БФМ 2019 жылғы 7 наурыздағы №105 бұйрығымен бекітілген Жалпы орта білім беру деңгейінің 10-11 сыныптары үшін (орта білім беру деңгейінің жаңартылған мазмұндағы оқу бағдарламалары аясында) жалпы білім беретін пәндер бойынша үлгілік оқу бағдарламалары.

Тестті әзірлеу мақсаты: Геометрия пәні бойынша негізгі орта және жалпы орта білім беру оқу бағдарламаларын менгеру дәрежесін анықтау.

Тест мазмұны: Тест тапсырмаларының қындығы 3 деңгейде беріледі: бірінші деңгейде – 7, екінші деңгейде – 6, үшінші деңгейде – 5 тапсырма.

Тестке жалпы білім беретін мектептерге арналған геометрия пәні бойынша оқу бағдарламасына сәйкес оқу материалдары енгізілген.

№	Боб	№	Мавзұй	№	Зермаңғы/ Мақсади омұзиш
01	Планиметрия	01	Планиметрия	01	Мағұхмұхой асосии планиметрия. Байниҳам қойғиршави хатхой рост. Секунчао ва намудхой он. Суммаи кунчхой дарунии секунча. Баробарий секунчао. Аломатхой монандии секунчао. Муносибати байни тарафҳо ва кунчхой секунчаи ростқунча. Нұқтахой завқовари секунча. Халли секунчао.
				02	Чоркунчао: параллелограмм,

05

						росткунча, ромб, квадрат, трапетсия.
				03	Давра ва элементҳои он. Кунҷҳои марказӣ. Байниҳам чойгиршавии хати рост ва давра. Байниҳам чойгиршавии ду давра. Давраи берункашидашудаи секунча. Давраи дарункашидашудаи секунча. Дарозии давра ва камон.	
				04	Бисёркунҷаҳо. Бисёркунҷаҳои дуруст.	
				05	Масоҳати секунча. Масоҳати чоркунҷаҳо. Масоҳати доира ва қисмҳои он.	
02	Векторҳо ва методи координата дар ҳамворӣ	02	Векторҳо дар ҳамворӣ	06	Истифодаи методи координата ва векторҳо барои ҳалли масъалаҳои планиметрия. Векторҳо ва хосиятҳои онҳо. Векторҳои коллинеарӣ.	
				07	Ҳисоб кардани кунҷи бақни векторҳо ва косинуси онҳо. Зарби скалярии векторҳо. Масъалаҳои гуногун.	
03	Аксиомаҳои стереометрия. Параллели дар фазо	03	Аксиомаҳои стереометрия	08	Донистани аксиомаҳои стереометрия, хосиятҳои он ва навистан бо ёрии символҳои математики.	
		04	Байниҳам чойгиршавии хатҳои рост дар фазо	09	Муайян кардани хатҳои рости параллел ва буранда дар фазо, ва истифодаи онҳо дар ҳалли масъалаҳо..	
		05	Тетраэдр, параллелепипед	10	Муайян кардани тетраэдр ва параллелепипед ва қашидани нақшаҳо тетраэдр ва параллелепипед дар ҳамворӣ.	
		06	Байниҳам чойгиршавии хати рост ва ҳамворӣ. Параллелии ҳамвориҳо	11	Аломат ва хосиятҳои параллелии хати рост ва ҳамворӣ, истифодаи онҳо дар ҳалли масъалаҳо; аломат ва хосиятҳои параллелии ҳамвориҳо ва истифодаи онҳо дар ҳалли масъалаҳо.	
04	Перпендикулярий дар фазо	07	Перпендикулярии хати рост ва ҳамворӣ. Теорема дар бораи се перпендикуляр	12	Хосиятҳои перпендикулярии хатҳои рост ва истифодаи онҳо дар ҳалли масъалаҳо; хосиятҳои перпендикулярии хати рост ва ҳамворӣ , истифодаи онҳо дар ҳалли масъфлаҳо;	

				Моил ва проексия моил дар фазо.	
	08	Масофа дар фазо	13	Теорема дар бораи се перпендикулярҳо ва истифодаи он дар ҳалли масъалаҳо; масофаи байни аз нуқта то ҳамворӣ ва байни хатҳои рости буранда.	
	09	Кунҷҳо дар фазо	14	Муайян кардани кунҷи байни ду хати рост дар ҳамворӣ; тасвир кардани кунҷи байни хатҳои рости буранда ва перпендикуляри умумӣ; муайян кардани кунҷи байни хати рост ва ҳамворӣ, тасвир ва ёфтани бузургии он; муайян кардани кунҷи байни ҳамвориҳо, тасвир ва ёфтани бузургии он.	
	10	Перпендикулярии ҳамвориҳо	15	Аломат ва хосияти перпендикулярии ҳамвориҳо ва истифодаи онҳо дар ҳалли масъфлаҳо	
	11	Параллелепипеди росткунҷа	16	Хосияти параллелепипеди росткунҷа ва истифодаи он дар ҳалли масъалаҳо.	
	12	Проексияи ортогоналии фигураи ҳамвор дар ҳамворӣ ва масоҳати он	17	Тасвири проексияи ортогоналии фигураи ҳамвор дар ҳамворӣ; формулаи масоҳати проексияи ортогоналии фигураи ҳамвор дар ҳамворӣ ва истифодаи он дар ҳалли масъалаҳо.	
05	Прямоугольная система координат и векторы в пространстве	13	Векторҳодар фазо ва амалҳо бо онҳо. Векторҳои коллинеарӣ ва компланарӣ	18	Муайян кардани вектор дар ҳамворӣ, дарозии вектор, векторҳои баробар; ҷамъ ва зарби векторҳо ба адад; векторҳои коллинеар ва компланар дар ҳамворӣ.
	14	Системаи координатаи росткунҷа дар фазо	19	Системаи координатаи росткунҷа дар фазо ва тасвири он; тасвири нуқта дар фазо аз рӯи координатаҳояш дар системаи координатаҳои росткунҷа.	
	15	Координатаи вектора дар фазо	20	Координатаҳо вектор, ёфтани координатаҳои вектор.	
	16	Ҷамъ ва тарҳи векторҳо	21	Ҷамъ ва тарҳи вектор ба адад дар координатаҳо.	
	17	Тақсими вектор бо се вектори ғайрикомпланар	22	Шарти коллинеарӣ ва компланарии векторҳоа истифодаи он дар ҳалли	

				масъалаҳо.	
	18	Масофаи баёни ду нукта	23	Ёфтани масофаи байни ду нукта дар ҳамворӣ; ёфтани координата ва дарозии вектор дар ҳамворӣ.	
	19	Чудокунии порча	24	Формулаи нуктаи координата, ки порчаро чудо мекунад.	
	20	Координатаи миёнаҷои порча	25	Формулаи координатаи миёнаҷои порча ва истифодаи он дар ҳалли масъалаҳо.	
	21	Зарби скалярии векторҳо	26	Хосияти зарби скалярии векторҳо дар фазо, формулаи скалярии векторҳо дар намуди координатӣ.	
			27	Ёфтани кунчи байни векторҳо дар фазо; перпендикулярии векторҳо дар фазо.	
	22	Муодилаи сфера	28	Муодилаи сфера ва истифодаи он дар ҳалли масъалаҳо.	
	23	Муодилаи ҳамворӣ	29	Баровардани муодилаи умумии $(ax+by+cz+d = 0)$ бо ёрии вектори нормалӣ ва нуктаи дар ҳамин ҳамворӣ хобандад.	
	24	Муодилаи хати рост дар фазо	30	Сохтани муодилаи каноникии хати рост; гузаштан аз намуди каноникӣ ба параметрӣ; сохтани муодилаи хати рости аз нуктаҳои додашуда гузаранда.	
06	Многогранники	25	Кунчи бисёррӯя ва чисми геометрӣ	31	Кунчи бисёррӯя ва чисмҳои геометрӣ, тасвири он дар ҳамворӣ.
		26	Мағҳуми бисёррӯя	32	Бисёррӯя ва элементҳои он; ҳалли масъалаҳо доир ба ёфтани элементҳои бисёррӯяҳо.
		27	Призма ва элементҳои он, намудҳои призма	33	Призма, намуд ва элементҳои он ; тасвири онҳо дар ҳамворӣ.
		28	Масоҳати рӯяҳои паҳлӯи ва пурраи призма	34	Формулаи масоҳати паҳлӯи ва пурраи призма истифодаи он дар ҳалли масъалаҳо.
		29	Пирамида ва элементҳои он	35	Пирамида ва элементҳои он, тасвири он дар ҳамворӣ, намудҳои пирамида.
		30	Пирамидаи сарбурида	36	Пирамидаи сарбурида ва элементҳои он, тасвири он дар ҳамворӣ.
		31	Масоҳати рӯяҳои	37	Формулаҳои масоҳати тарафҳои

			паҳлӯи ва пурраи пирамида		паҳлӯи ва пурраи пирамида, истифодаи онҳо дар ҳалли масъалаҳо.
		32	Буридашавии бисёrrӯяҳо бо ҳамворӣ	38	Буридашавии бисёrrӯяҳо бо ҳамворӣ.
		33	Бисёrrӯяҳои дуруст	39	Бисёrrӯяҳои дуруст ва фарқияти онҳо.
07	Истифодаи муодилаи хати рост ва ҳамворӣ дар фазо	34	Байниҳам ҷойгиршавии хати рост ва ҳамвори дар фазо	40	Байниҳам ҷойгиршавии хати рост ва ҳамворӣ дар фазо.
		35	Масофа аз нуқта то ҳамвори дар фазо	41	Формулаи ёфтани масофаи байни аз нуқта то ҳамворӣ дар фазо.
		36	Ёфтани кунҷи байни хатҳои рост дар фазо	42	Ёфтани кунҷи байни хатҳои рост. Шарти параллелӣ ва перпендикулярии хатҳои рост дар фазо.
08	Ҷисмҳои ҷархзананда ва элементҳои он	37	Силиндр ва элементҳои он	43	Силиндр ва элементҳои он, тасвири силиндр дар ҳамворӣ, ҳал кардани масъалаҳо доир ба элементҳои ҷисмҳои ҷархзананда. Форомулаи масоҳати қисми паҳлӯи ва пурраи силиндр.
		38	Конус ва элементҳои он	44	Конус ва элементҳои он. Тасвиври он дар ҳамворӣ, формулаи қисми паҳлӯи ва пурраи конуси сарбурида, истифодаи он дар ҳалли масъалаҳо.
		39	Конуси сарбурида ва элементҳои он	45	Конуси сарбурида ва элементҳои он, формулаи масоҳати қисми паҳлӯи ва пурраи конуси сарбурида, истифодаи он дар ҳалли масъалаҳо.
		40	Сфера, курра ва элементҳои он. Масоҳати рӯяи сфера	46	Сфера, курра; тасвири онҳо дар ҳамворӣ, масоҳати сфера.
		41	Ҳамвории расанда ба сфера.	47	Байниҳам ҷойгиршавии ҳамворӣ ва сфера, хосияти ҳамвории расанда ба сфера.
		42	Буридашавии силиндр, конус ва курра	48	Тасвири буридашавии силиндр, конус ва курра ба ҳамворӣ.
09	Ҳаҷми ҷисмҳо	43	Хосияти умумии ҳаҷми ҷисм	49	Ҳаҷмҳои ҷисмҳои фазогӣ.
		44	Ҳаҷми призма	50	Формулаи ҳаҷми призма.

	45	Хачми пирамида ва пирамидаи сарбурида	51	Формулаи ҳачми пирамида ва пирамидаи сарбурида.
	46	Хачми силиндр	52	Формулаи ҳачми силиндр.
	47	Хачми конус ва конуси сарбурида	53	Формулаи ҳачми конус ва конуси сарбурида.
	48	Фигурахои монанди фазогӣ	54	Хосиятҳои ҳачми фигураҳои монанди фазогӣ.
	49	Хачми курра ва қисмҳои он	55	Формулаи ёфтани ҳачми курра ва қисмҳои он.
	50	Комбинатсияҳои қисмҳои геометрий	56	Тасвири комбинатсияҳои қисмҳои геометрий дар фазо

Тест тапсырмаларының формалары:

Жабық формадағы бір дұрыс жауапты және ашық формадағы қысқаша немесе толық жауапты қажет ететін тест тапсырмалары.

Тест тапсырмаларының саны:

Тесттің бір нұсқасындағы тест тапсырмаларының саны – 18: бір дұрыс жауапты 10 тест тапсырмасы, контекст негізінде бір дұрыс жауапты 5 тест тапсырмасы, ашық түрдегі қысқаша немесе толық жауапты 3 тест тапсырмасы.

Тест тапсырмаларын орындау уақыты: Тестті жалпы орындау уақыты – 80 минут.

Жеке тест тапсырмаларының және барлық тесттің орындалуын бағалау:

Дұрыс орындаған бір дұрыс жауапты тест тапсырмасы үшін – 1 балл, дұрыс орындалмаса – 0 балл. Барлығы – 10 балл.

Контекст негізінде дұрыс орындалған бір дұрыс жауапты тест тапсырмасы үшін – 1 балл, дұрыс орындалмаса – 0 балл. Барлығы – 5 балл.

Ашық түрдегі дұрыс орындалған 1 тест тапсырмасына 0-ден 5 балға дейін, максималды – 5 балл. Барлығы – 15 балл.

Барлық тест бойынша жиналатын максималды балл – 30.